

POSTANOWIENIE

18 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 18 sierpnia 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M.M.
przeciwko M. spółce akcyjnej w W.
o ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej M. spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 13 grudnia 2021 r., I ACa 258/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od M. spółki akcyjnej w Warszawie na rzecz M.M.
2700 zł zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 grudnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację pozwanego banku od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 18 stycznia 2021 r., w którym stwierdzono nieważność umowy kredytu hipotecznego waloryzowanego kursem franka szwajcarskiego.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł pozwany, powołując się we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na przesłanki ujęte w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W odpowiedzi na skargę powód wniósł m.in. o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zażądał zasądzenia od pozwanego kosztów

postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierza do zagwarantowania, że skarga kasacyjna (nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń) będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny, tak aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się wyłącznie do samej subsumpcji stanu faktycznego i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 5 lipca 2023 r., I CSK 6182/22; z 14 czerwca 2023 r., I CSK 1105/23; z 16 maja 2023 r., I CSK 6173/22). Jednocześnie wymaga się, aby wyróżniony problem prawny był objęty podstawami kasacyjnymi (por. postanowienia SN: z 5 lipca 2023 r., I CSK 6095/22; z 22 czerwca 2023 r., I CSK 5889/22).

Powyższych wymagań nie spełnia wskazany przez stronę skarżącą problem wykładni art. 69 ust. 3 Prawa bankowego. Problem ten nie jest skorelowany

z kontekstem faktycznym i prawnym rozpoznawanej sprawy. Strona skarżąca w sposób nieuprawniony zakłada, że art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, a więc przepis obowiązujący od 26 sierpnia 2011 r., ma bezpośrednie znaczenie dla oceny ważności umowy zawartej kilka lat wcześniej. Zaznaczyć również należy, że w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie rozwija szerzej poruszonego problemu prawnego, a w szczególności nie wyjaśnia jego znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Skarżący poprzestaje jedynie na ogólnym opisie możliwych do zastosowania w umowie kredytu sposobów określenia świadczeń stron, bez wykazania ich konsekwencji dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy oraz dla kształtowania w wymiarze ogólnym orzecznictwa Sądu Najwyższego w tej materii. W związku z tym wskazany przez skarżącego problem prawny jest niespójny z okolicznościami faktycznymi i prawnymi będącymi kanwą dla wydania zaskarżonego orzeczenia przez Sąd Apelacyjny. Wyklucza to uznanie, iż stanowi on wystarczającą podstawę dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398¹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przemawia także eksponowana przez skarżącego niejednolitość orzecznictwa w zakresie stosowania art. 189 k.p.c. W tym względzie w pierwszej kolejności należy wyjaśnić, że powołanie się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, i z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07).

Wbrew sugestii skarżącego nie ma podstaw do przyjęcia, iż w judykaturze występują poważne rozbieżności w zakresie postrzegania interesu prawnego w rozumieniu 189 k.p.c. w tzw. sprawach frankowych. Bazując na dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, wskazać należy, że przeważa szerokie ujęcie

interesu prawnego, przez który należy rozumieć istniejącą po stronie podmiotu prawa chęć uzyskania określonej korzyści w sferze jego sytuacji prawnej, polegającej na stworzeniu stanu pewności co do aktualnej sytuacji prawnej powoda, wzmacniającego możliwość ochrony tej sytuacji przez stworzenie prejudycjalnej przesłanki skuteczności tej ochrony (zob. wyroki SN z 10 maja 2022, II CSKP 163/22; z 18 maja 2022 r., II CSKP 1030/22; postanowienie SN z 29 grudnia 2021 r., I CSK 336/21). Przedstawione przez stronę skarżącą cytaty z orzeczeń odnoszące się do kwestii o charakterze ogólnym nie dowodzą istnienia zasadniczej rozbieżności stanowisk w stanach faktycznych podobnych do ustalonego w niniejszej sprawie. Wskazać przy tym należy, że utrwalony w orzecznictwie jest pogląd, zgodnie z którym interes prawny do wytoczenia powództwa o ustalenie istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego w zasadzie nie zachodzi, jeżeli zainteresowany może na innej drodze osiągnąć w pełni ochronę swoich praw, w szczególności na drodze powództwa o spełnienie świadczenia (zob. np. wyroki SN: z 6 października 2017 r., V CSK 52/17; 9 stycznia 2019 r., I CSK 711/17). W niniejsze sprawie Sąd Apelacyjny przekonująco uzasadnił jednak, dlaczego ewentualne powództwo o zwrot świadczenia spełnionego przez powoda nie doprowadziłoby do pełnego wyjaśnienia jego sytuacji na przyszłość, w szczególności w odniesieniu do rat kredytu, które ewentualnie mogłyby pozostawać do spłaty w przyszłości

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w zw. § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Od zasądzonych kosztów postępowania nie zasądzono odsetek, gdyż zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw przepisy będące podstawą zasądzanie odsetek od kosztów postępowania mają zastosowanie do spraw wszczętych po dniu wejścia w życie tej ustawy, a sprawa niniejsza została wszczęta 21 maja 2019 r.

[ms]

P.P.